T090 ATĐ 2 (13) Luận A Tỳ Đàm Ma Phẩm Loại Túc Q1-Biện về Năm Sự

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1542

LUAÄN
A TYØ ÑAÏT MA PHAÅM LOAÏI TUÙC
Taùc giaû: Toân giaû Theá Höõu.
Haùn dòch: Ñôøi Ñöôøng, Tam Taïng Phaùp sö Huyeàn Trang
QUYEÅN 1

Phaåm 1: BIEÄN VEÀ NAÊM SÖÏ

Coù naêm phaùp: 1. Saéc. 2. Taâm. 3. Taâm sôû phaùp. 4. Taâm baát töông öng haønh. 5. Voâ vi. Hoûi: Saéc laø gì? Ñaùp: Laø caùc saéc hieän coù nôi taát caû boán ñaïi chuûng vaø saéc maø boán ñaïi chuûng taïo ra. Boán ñaïi chuûng laø: Ñòa giôùi, thuûy giôùi, hoûa giôùi, phong giôùi. Saéc ñöôïc taïo laø nhaõn caên, nhó caên, tyû caên, thieät caên, thaân caên, saéc, thanh, höông, vò, moät phaàn ñoái töôïng ñöôïc tieáp xuùc vaø voâ bieåu saéc. Hoûi: Taâm laø gì? Ñaùp: Laø taâm - yù - thöùc. Ñaây laïi hieän baøy ra sao? Ñoù laø saùu thöùc thaân, töùc laø nhaõn thöùc, nhó thöùc, tyû thöùc, thieät thöùc, thaân thöùc vaø yù thöùc. Hoûi: Taâm sôû phaùp laø gì? Ñaùp: Laø nhö taâm vaø phaùp töông öng. Ñaây laïi hieän baøy ra sao? Ñoù

laø thoï, töôûng, tö, xuùc, taùc yù, duïc, thaéng giaûi, nieäm, ñònh, tueä, tín, caàn, taàm, töù, phoùng daät, baát phoùng daät, caên thieän, caên baát thieän, caên voâ kyù. Taát caû kieát raøng buoäc, tuøy mieân, tuøy phieàn naõo raøng buoäc. Moïi trí, moïi kieán hieän coù, caùc hieän quaùn hieän coù vaø moïi loaïi phaùp nhö theá töông öng vôùi taâm, goïi chung laø taâm sôû phaùp. Hoûi: Taâm baát töông öng haønh laø gì? Ñaùp: Laø nhöõng phaùp khoâng töông öng vôùi taâm. Noù goàm nhöõng gì? Laø ñaéc, ñònh voâ töôûng, ñònh dieät, voâ töôûng söï, maïng caên, chuùng ñoàng phaàn, y ñaéc, söï ñaéc, xöù ñaéc, sinh, laõo, truï, voâ thöôøng, taùnh, danh thaân, cuù thaân, vaên thaân vaø caùc phaùp cuøng loaïi nhö theá khoâng töông öng vôùi taâm, goïi chung laø taâm baát töông öng haønh. Hoûi: Voâ vi laø gì? Ñaùp: Laø ba thöù voâ vi: 1. Hö khoâng. 2. Phi traïch dieät. 3. Traïch dieät. Ñòa giôùi laø gì? Laø tính chaát cöùng. Thuûy giôùi laø tính chaát thaám öôùt. Hoûa giôùi laø tính chaát aám. Phong giôùi laø tính chaát lay ñoäng nhö nheï nhaøng v.v... Nhaõn caên: Tònh saéc nôi nhaõn thöùc nöông döïa. Nhó caên: Tònh saéc nôi nhó thöùc nöông döïa. Tyû caên: Tònh saéc nôi tyû thöùc nöông döïa. Thieät caên: Tònh saéc nôi thieät thöùc nöông döïa. Thaân caên: Tònh saéc nôi thaân thöùc nöông döïa. Saéc laø gì? Laø caùc saéc hieän coù. Hoaëc saéc hieän roõ ñeïp. Hoaëc saéc hieän roõ xaáu, hoaëc trung gian giöõa hai thöù treân. Töùc laø töông töï vôùi saéc ôû nôi hieän roõ. Caùc saéc nhö theá laø ñoái töôïng ñöôïc nhaän bieát cuûa hai thöùc, laø nhaõn thöùc vaø yù thöùc. ÔÛ ñaây, moät loaïi nhaõn

thöùc nhaän bieát tröôùc, töùc laø nhaõn thöùc caûm nhaän xong, yù thöùc môùi nhaän bieát theo sau. Thanh laø gì? Laø tieáng, tieáng naøy coù hai: Nghóa laø tieáng coù chaáp nhaän ñaïi chuûng laøm nhaân vaø tieáng khoâng chaáp nhaän ñaïi chuûng laøm nhaân. Caùc thöù tieáng nhö theá laø ñoái töôïng ñöôïc nhaän bieát cuûa hai thöùc, laø nhó thöùc vaø yù thöùc. ÔÛ ñaây, moät loaïi nhó thöùc bieát tröôùc, laø nhó thöùc caûm nhaän xong, yù

thöùc môùi nhaän bieát theo. Höông laø gì? Laø caùc muøi hieän coù, hoaëc muøi thôm - muøi thoái, hoaëc muøi trung bình maø muõi ngöûi. Caùc muøi höông nhö theá laø ñoái töôïng ñöôïc nhaän bieát cuûa hai thöùc, laø tyû thöùc vaø yù thöùc. ÔÛ ñaây, moät loaïi tyû thöùc bieát tröôùc, laø tyû thöùc caûm nhaän xong, yù thöùc môùi nhaän bieát theo sau. Vò laø gì? Laø moïi thöù vò hieän coù, hoaëc vöøa yù hay khoâng vöøa yù, hoaëc ôû nôi thuaän boû maø löôõi neám. Caùc vò nhö theá laø ñoái töôïng ñöôïc nhaän bieát cuûa hai thöùc, laø thieät thöùc vaø yù thöùc. ÔÛ ñaây moät loaïi thieät thöùc bieát tröôùc, laø thieät thöùc caûm nhaän roài, yù thöùc môùi nhaän bieát theo sau. Moät phaàn ñöôïc tieáp xuùc laø gì? Laø caùc tính chaát trôn, nhaùm, nheï, naëng, laïnh, ñoùi, khaùt, laø ñoái töôïng ñöôïc thaân tieáp xuùc. Caùc xuùc vaø boán ñaïi chuûng nhö theá laø ñoái töôïng ñöôïc nhaän bieát cuûa hai thöùc, laø thaân thöùc vaø yù thöùc. ÔÛ ñaây moät loaïi thaân thöùc bieát tröôùc, laø thaân thöùc caûm thoï roài, yù thöùc môùi nhaän bieát theo. Voâ bieåu saéc laø gì? Laø saéc maø laõnh vöïc phaùp tieáp nhaän. Saéc naøy vaø naêm saéc caên laø ñoái töôïng ñöôïc nhaän bieát cuûa moät thöùc laø yù thöùc, baát cöù khi naøo. Nhaõn thöùc laø gì? Laø nöông vaøo nhaõn caên maø noù phaân bieät roõ moïi saéc. Nhó thöùc laø gì? Laø nöông vaøo nhó caên maø noù phaân bieät roõ moïi tieáng. Tyû thöùc laø gì? Laø nöông vaøo tyû caên maø noù phaân bieät roõ muøi höông. Thieät thöùc laø gì? Laø nöông vaøo thieät caên maø noù phaân bieät roõ vò. Thaân thöùc laø gì? Laø nöông vaøo thaân caên maø noù phaân bieät roõ ñoái töôïng ñöôïc tieáp xuùc. YÙ thöùc laø gì? Laø nöông vaøo yù caên maø phaân bieät roõ caùc phaùp. Thoï laø gì? Laø tính chaát nhaän laõnh. Thoï naøy coù ba thöù laø caûm nhaän vui, caûm nhaän khoå vaø caûm nhaän khoâng khoå khoâng vui. Töôûng laø gì? Laø nhaän laáy tính chaát cuûa hình töôïng. Töôûng naøy coù ba thöù laø töôûng nhoû, töôûng lôùn, töôûng voâ löôïng. Tö laø gì? Laø tính chaát cuûa taâm taïo taùc, töùc laø yù nghieäp. Tö naøy coù ba thöù laø nghó thieän, nghó baát thieän vaø nghó voâ kyù. Xuùc laø gì? Laø tính chaát hoøa hôïp cuûa ba thöù. Söï tieáp xuùc naøy coù ba

loaïi laø söï tieáp xuùc caûm nhaän thuaän vôùi vui, söï tieáp xuùc caûm nhaän thuaän vôùi khoå, vaø söï tieáp xuùc caûm nhaän thuaän vôùi khoâng khoå khoâng vui. Taùc yù laø gì? Laø tính chaát tænh thöùc, nhaän bieát cuûa taâm. Söï taùc yù naøy coù ba thöù laø taùc yù hoïc, taùc yù voâ hoïc vaø taùc yù khoâng phaûi hoïc khoâng phaûi voâ hoïc. Duïc laø gì? Laø taùnh öa taïo taùc. Thaéng giaûi laø gì? Laø tính chaát bieát chaéc, ñuùng cuûa taâm ñaõ hieåu roõ - seõ hieåu roõ. Nieäm laø gì?

Laø tính chaát ghi nhôù saùng toû cuûa taâm. Ñònh laø gì? Laø taùnh cuûa taâm chuyeân nhaát nôi caûnh. Tueä laø gì? Laø tính chaát löïa choïn phaùp cuûa taâm. Tín laø gì? Laø taùnh laëng saïch cuûa taâm. Caàn laø gì? Laø tính chaát duõng maõnh cuûa taâm. Taàm laø gì? Laø taùnh dao ñoäng thoâ thaùo cuûa taâm. Töù laø gì? Laø tính chaát dao ñoäng vi teá cuûa taâm. Phoùng daät laø gì? Laø tính chaát khoâng tu taäp phaùp thieän. Khoâng phoùng daät laø gì? Laø tính chaát tu taäp phaùp thieän. Caên thieän laø gì? Laø ba caên thieän, töùc laø caên thieän khoâng tham, caên thieän khoâng giaän, caên thieän khoâng si. Caên baát thieän laø gì? Laø ba caên baát thieän, töùc laø caên baát thieän tham, caên baát thieän saân, caên baát thieän si. Caên voâ kyù laø gì? Laø boán caên voâ kyù, töùc laø aùi voâ kyù, kieán voâ kyù, maïn voâ kyù, voâ minh voâ kyù. Kieát coù chín thöù: Kieát aùi, kieát saân haän, kieát maïn, kieát voâ minh, kieát kieán, kieát thuû, kieát nghi, kieát taät (ganh gheùt), kieát xan (keo kieät). Kieát aùi: Tham ba coõi. Kieát saân haän: Coù khaû naêng laøm toån haïi moïi höõu tình. Kieát maïn laø baûy thöù maïn, töùc laø maïn, quaù maïn, maïn quaù maïn, ngaõ maïn, taêng thöôïng maïn, ty maïn, taø maïn. Maïn laø ñoái vôùi keùm, cho laø mình hôn, hoaëc ñoái vôùi söï ngang baèng cho laø mình ngang baèng. Do chính söï kieâu maïn naøy, ñaõ kieâu maïn - seõ kieâu maïn, vôùi taâm nieäm töï ñeà cao, taâm mieät thò ngöôøi khaùc. Quaù maïn laø ñoái vôùi söï ngang baèng cho raèng mình cao hôn, hoaëc ñoái vôùi ngöôøi hôn mình thì cho laø mình ngang baèng hoï. Do chính kieâu maïn naøy, ñaõ kieâu maïn - seõ kieâu maïn, vôùi taâm töï ñeà cao, taâm mieät thò ngöôøi khaùc. Maïn quaù maïn laø vôùi ngöôøi hôn mình, cho raèng mình hôn hoï. Do ñoù, ñang kieâu maïn - ñaõ kieâu maïn - seõ kieâu maïn, vôùi taâm töï ñeà cao, taâm

mieät thò ngöôøi khaùc. Ngaõ maïn laø ñoái vôùi naêm thuû uaån v.v... tuøy thuaän quaùn saùt chaáp ngaõ hoaëc sôû höõu cuûa ngaõ. Do chính ngaõ maïn naøy, neân ñaõ ngaõ maïn - seõ ngaõ maïn, vôùi taâm töï ñeà cao, taâm mieät thò ngöôøi khaùc. Taêng thöôïng maïn laø ñoái vôùi ñieàu chöa ñaït ñöôïc phaùp thaéng thöôïng, cho laø ta ñaõ ñaït ñöôïc. Mình chöa ñaït ñeán choã chöùng ngoä phaùp thaéng thöôïng maø cho laø ñaõ ñaït ñeán. Chöa tieáp xuùc vôùi phaùp chöùng ngoä thaéng thöôïng maø cho laø ñaõ tieáp xuùc, mình chöa chöùng ngoä maø cho laø ñaõ chöùng ngoä. Do chính maïn naøy neân ñaõ ngaõ maïn - seõ ngaõ maïn, vôùi taâm töï ñeà cao, taâm mieät thò ngöôøi khaùc. Ty maïn laø ñoái vôùi ngöôøi khaùc hôn mình raát nhieàu, thì cho raèng mình chæ keùm hoï chuùt ít. Do chính söï ngaõ maïn naøy, neân ñaõ ngaõ maïn - seõ ngaõ maïn, vôùi taâm töï ñeà cao, taâm mieät thò ngöôøi khaùc. Taø maïn laø thaät söï mình khoâng coù ñöùc maø cho laø coù ñöùc. Do chính söï ngaõ maïn naøy, neân ñaõ ngaõ maïn - seõ ngaõ maïn, vôùi taâm töï ñeà cao, taâm mieät thò ngöôøi khaùc. Kieát voâ minh laø gì? Laø khoâng coù trí hieåu bieát veà ba coõi. Kieát kieán laø gì? Laø ba thöù kieán chaáp, töùc laø coù thaân kieán, bieân chaáp kieán, taø kieán. Coù thaân kieán laø ñoái vôùi naêm thuû uaån v.v... tuøy theo ñaáy quaùn saùt chaáp ngaõ, hoaëc sôû höõu cuûa ngaõ. Do söï chaáp ngaõ naøy maø khôûi söï nhaãn, öa chaáp nôi tueä quaùn saùt. Bieân chaáp kieán laø ñoái vôùi naêm thuû uaån v.v... tuøy theo ñaáy quaùn saùt chaáp, hoaëc ñoaïn, hoaëc thöôøng. Do söï chaáp naøy, maø

khôûi hieän nhaãn, öa chaáp nôi tueä quaùn saùt. Taø kieán laø huûy baùng nhaân - quaû, hoaëc cheâ bai taùc duïng, hoaëc laøm hoaïi söï thaät. Do taø kieán naøy, maø khôûi söï nhaãn, öa chaáp nôi tueä quaùn saùt. Kieát thuû laø theá naøo? Laø hai thuû, töùc laø kieán thuû vaø giôùi caám thuû. Kieán thuû laø ñoái vôùi naêm thuû uaån v.v... tuøy theo ñaáy quaùn saùt chaáp cho laø hôn heát, laø toät baäc. Do kieán chaáp naøy maø khôûi söï nhaãn, öa chaáp nôi tueä quaùn saùt. Giôùi caám thuû laø vôùi naêm thuû uaån v.v... tuøy theo ñaáy quaùn saùt, cho laø mình coù khaû naêng thanh tònh, coù khaû naêng giaûi thoaùt, coù khaû naêng xuaát ly. Do quan nieäm naøy, maø khôûi söï nhaãn, öa chaáp nôi tueä quaùn saùt. Kieát nghi laø ñoái vôùi chaân lyù coøn do döï. Kieát taät laø taâm ñoá kî. Kieát xan laø taâm boûn seûn, keo kieät.

SOÁ 1542 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÅM LOAÏI TUÙC - Quyeån 1 248

Phöôïc: Caùc kieát cuõng goïi laø phöôïc(troùi buoäc). Laïi coù ba thöù troùi buoäc laø troùi buoäc cuûa tham, troùi buoäc cuûa saân, troùi buoäc cuûa si. Tuøy mieân: Coù baûy thöù, nghóa laø tuøy mieân duïc tham, tuøy mieân giaän, tuøy mieân coù tham, tuøy mieân maïn, tuøy mieân voâ minh, tuøy mieân kieán, tuøy mieân nghi. Tuøy mieân duïc tham coù naêm thöù, laø thuoäc coõi Duïc nhaän thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo, do tu taäp maø ñoaïn tham. Tuøy mieân giaän coù naêm thöù laø nhaän thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo, do tu taäp maø ñoaïn giaän. Tuøy mieân coù tham coù möôøi thöù, töùc laø thuoäc coõi Saéc coù naêm, thuoäc coõi Voâ saéc coù naêm. Thuoäc coõi Saéc coù naêm: Nghóa laø thuoäc coõi Saéc nhaän thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo, do tu taäp maø ñoaïn tham. Thuoäc coõi Voâ saéc coù naêm cuõng theá. Tuøy mieân maïn coù möôøi laêm thöù: Thuoäc coõi Duïc coù naêm, thuoäc coõi Saéc coù naêm, thuoäc coõi Voâ saéc coù naêm. Thuoäc coõi Duïc coù naêm: Thuoäc coõi Duïc thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo, do tu taäp maø ñoaïn maïn Thuoäc coõi Saéc vaø Voâ saéc ñeàu coù naêm cuõng theá. Tuøy mieân voâ minh coù möôøi laêm thöù: Nghóa laø thuoäc coõi Duïc coù naêm, thuoäc coõi Saéc coù naêm, thuoäc coõi Voâ saéc coù naêm. Thuoäc coõi Duïc coù naêm: Thuoäc coõi Duïc thaáy khoå-taäp-dieät-ñaïo, do tu taäp maø ñoaïn voâ minh. Thuoäc coõi Saéc -Voâ saéc ñeàu coù naêm cuõng theá. Tuøy mieân kieán coù ba möôi saùu thöù: Thuoäc coõi Duïc coù möôøi hai, thuoäc coõi Saéc coù möôøi hai, thuoäc coõi Voâ saéc coù möôøi hai. Thuoäc coõi Duïc coù möôøi hai: Thuoäc coõi Duïc coù thaân kieán, bieân chaáp kieán. Do nhaän thaáy khoå- ñaïo, maø ñoaïn taø kieán, kieán thuû, giôùi caám thuû. Do nhaän thaáy taäp-dieät, maø ñoaïn taø kieán, kieán thuû. Thuoäc coõi Saéc-Voâ saéc, moãi coõi ñeàu coù möôøi hai cuõng theá. Tuøy mieân nghi coù möôøi hai thöù: Nghóa laø thuoäc coõi Duïc coù boán, thuoäc coõi Saéc coù boán, thuoäc coõi Voâ saéc coù boán. Thuoäc coõi Duïc coù boán: Thuoäc coõi Duïc, nhaän thaáy khoå-taäp-dieät- ñaïo, maø ñoaïn söï nghi ngôø. Thuoäc coõi Saéc -Voâ saéc moãi coõi ñeàu coù boán cuõng theá. Tuøy phieàn naõo laø theá naøo? Laø caùc tuøy mieân cuõng goïi laø tuøy phieàn naõo, nhöng coù tuøy phieàn naõo khoâng goïi laø tuøy mieân, nghóa laø tröø caùc nhieãm oâ khaùc cuûa tuøy mieân.

SOÁ 1542 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÅM LOAÏI TUÙC - Quyeån 1 249

Söï raøng buoäc cuûa taâm sôû nôi haønh uaån coù taùm thöù: Nghóa laø hoân traàm, traïo cöû, thuøy mieân, oá taùc (aên naên), taät, xan, voâ taøm, voâ quyù (hoân traàm, dao ñoäng, nguû say, aên naên, ganh gheùt, keo kieät, khoâng hoå, khoâng theïn). Caùc trí hieän coù: Coù möôøi trí laø Phaùp trí, loaïi trí, tha taâm trí, theá tuïc trí-khoå trí-taäp trí-dieät trí-ñaïo trí-taän trí-voâ sinh trí. Phaùp trí laø caùc trí voâ laäu duyeân caùc haønh thuoäc coõi Duïc, caùc haønh taïo nhaân, caùc haønh dieät, caùc haønh coù khaû naêng ñoaïn ñaïo. Laïi coù caùc trí voâ laäu duyeân phaùp trí vaø caûnh giôùi cuûa phaùp trí, cuõng goïi laø phaùp trí. Loaïi trí laø caùc trí voâ laäu duyeân caùc haønh thuoäc coõi Saéc-Voâ saéc, caùc haønh taïo nhaân, caùc haønh dieät, caùc haønh nôi ñaïo coù khaû naêng ñoaïn. Laïi coù caùc trí voâ laäu duyeân loaïi trí vaø caûnh giôùi cuûa loaïi trí, cuõng goïi laø loaïi trí. Tha taâm trí, laø nhö trí do tu taäp thaønh, laø quaû döïa vaøo söï tu taäp, tu taäp xong ñöôïc trí khoâng maát, thuoäc coõi Duïc vaø coõi Saéc hoøa hôïp hieän tieàn. Taâm sôû nôi taâm keû khaùc vaø moät phaàn voâ laäu nôi taâm-taâm sôû cuûa keû khaùc, ñeàu goïi laø tha taâm trí. Theá tuïc trí laø caùc tueä höõu laäu. Khoå trí laø gì? Ñoái vôùi naêm thuû uaån, trí naøy tö duy veà voâ thöôøng- khoå-khoâng-voâ ngaõ, maø khôûi trí voâ laäu. Taäp trí laø gì? Laø ñoái vôùi nhaân höõu laäu, tö duy nhaân nôi söï taäp hôïp sinh duyeân maø khôûi trí voâ laäu. Dieät trí laø gì? Laø ñoái vôùi traïch dieät tö duy veà dieät-tónh-dieäu-ly maø khôûi trí voâ laäu. Ñaïo trí laø gì? Laø ñoái vôùi Thaùnh ñaïo tö duy veà ñaïo, nhö, haønh, xuaát maø khôûi trí voâ laäu. Taän trí laø töï nhaän bieát khaép: Ta ñaõ bieát khoå, ta ñaõ ñoaïn taäp, ta ñaõ chöùng dieät, ta ñaõ tu ñaïo. Do ñaáy maø khôûi quaùn veà trí, thaáy giaùc ngoä thoâng toû, laõnh hoäi tueä saùng, ñeàu goïi laø taän trí. Voâ sinh trí laø töï nhaän bieát khaép: Ta ñaõ bieát khoå, khoâng coøn bieát khoå nöõa. Ta ñaõ ñoaïn taäp, khoâng coøn ñoaïn taäp nöõa. Ta ñaõ chöùng dieät, khoâng coøn chöùng dieät nöõa. Ta ñaõ tu ñaïo, khoâng coøn tu ñaïo nöõa. Do ñaáy maø khôûi quaùn veà trí, thaáy giaùc ngoä thoâng toû, laõnh hoäi tueä saùng, ñeàu goïi laø voâ sinh trí. Caùc kieán hieän coù: Laïi nhö caùc trí cuõng goïi laø kieán, nhöng coù kieán khoâng phaûi trí. Coù taùm hieän quaùn veà bieân nhaãn:

SOÁ 1542 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÅM LOAÏI TUÙC - Quyeån 1 250

1. Khoå phaùp trí nhaãn. 2. Khoå loaïi trí nhaãn. 3. Taäp phaùp trí nhaãn. 4. Taäp loaïi trí nhaãn. 5. Dieät phaùp trí nhaãn. 6. Dieät loaïi trí nhaãn. 7. Ñaïo phaùp trí nhaãn. 8. Ñaïo loaïi trí nhaãn. Caùc hieän quaùn hieän coù: Hoaëc trí, hoaëc kieán ñeàu goïi laø hieän quaùn. Theá naøo laø ñaéc? Nghóa laø ñöôïc caùc phaùp. Ñònh voâ töôûng laø gì? Laø ñaõ lìa nhieãm ôû coõi Bieán tònh, chöa lìa nhieãm ôû coõi treân. Taùc yù cuûa töôûng xuaát ly, vì tröôùc laø dieät taâm-taâm sôû. Ñònh dieät laø ñaõ lìa nhieãm nôi Voâ sôû höõu xöù, taùc yù chaám döùt töôûng, vì tröôùc laø dieät taâm-taâm sôû. Söï voâ töôûng: Laø taâm-taâm sôû ñaõ dieät trong coõi trôøi höõu tình, sinh voâ töôûng. Theá naøo laø maïng caên? Laø thoï maïng trong ba coõi. Theá naøo laø chuùng ñoàng phaàn? Laø höõu tình cuøng tính chaát. Theá naøo laø y ñaéc? Laø ñöôïc choã nöông döïa. Xöù söï ñaéc laø gì? Laø ñöôïc caùc uaån. Xöù ñaéc laø gì? Laø ñöôïc laõnh vöïc trong ngoaøi. Sinh laø gì? Laø khieán caùc uaån khôûi hieän. Laõo laø gì? Laø khieán caùc uaån thuaàn thuïc (chín). Truï laø gì? Laø khieán caùc haønh ñaõ sinh khoâng

hoaïi. Voâ thöôøng laø gì? Laø khieán caùc haønh ñaõ sinh, dieät hoaïi. Danh thaân laø gì? Laø taêng ngöõ. Cuù thaân laø gì? Laø chöõ ñaày ñuû. Vaên thaân laø gì? Laø söï goàm nhieàu chöõ. Theá naøo laø hö khoâng? Laø theå hö khoâng bao la, khoâng ngaên ngaïi, khoâng caûn trôû moïi hoaït ñoäng cuûa saéc. Theá naøo laø phi traïch dieät? Laø dieät moïi sai traùi, lìa troùi buoäc. Theá naøo laø traïch dieät? Laø dieät töø, laø lìa troùi buoäc. ----------

SOÁ 1542 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÅM LOAÏI TUÙC - Quyeån 1 251

Phaåm 2: BIEÄN LUAÄN CAÙC TRÍ, Phaàn 1

Coù möôøi trí: Nhö tröôùc ñaõ noùi. Hoûi: Phaùp trí duyeân caùi gì? Ñaùp: Laø duyeân caùc haønh vaø moät phaàn phaùp voâ laäu thuoäc coõi Duïc. Hoûi: Loaïi trí duyeân caùi gì? Ñaùp: Laø duyeân caùc haønh vaø moät phaàn phaùp voâ laäu thuoäc coõi coõi Saéc-Voâ saéc. Hoûi: Tha taâm trí duyeân caùi gì? Ñaùp: Laø duyeân söï hoøa hôïp hieän tieàn theo taâm-taâm sôû cuûa ngöôøi khaùc ôû coõi Duïc - coõi Saéc, vaø moät phaàn taâm-taâm sôû voâ laäu cuûa ngöôøi khaùc thuoäc coõi Duïc-Saéc. Hoûi: Theá tuïc trí duyeân caùi gì? Ñaùp: Laø duyeân taát caû phaùp. Hoûi: Khoå trí duyeân caùi gì? Ñaùp: Laø duyeân naêm thuû uaån. Hoûi: Taäp trí duyeân caùi gì? Ñaùp: Laø duyeân nhaân höõu laäu. Hoûi: Dieät trí duyeân caùi gì? Ñaùp: Laø duyeân traïch dieät. Hoûi: Ñaïo trí duyeân caùi gì? Ñaùp: Laø duyeân phaùp hoïc - voâ hoïc. Hoûi: Taän trí duyeân caùi gì? Ñaùp: Laø duyeân taát caû phaùp höõu vi vaø traïch dieät. Hoûi: Voâ sinh trí duyeân caùi gì? Ñaùp: Laø duyeân taát caû phaùp höõu vi vaø traïch dieät. Hoûi: Vì sao phaùp trí duyeân caùc haønh vaø moät phaàn phaùp voâ laäu thuoäc coõi Duïc? Ñaùp: Phaùp trí nhaän bieát caùc haønh thuoäc coõi Duïc, caùc haønh taïo nhaân, caùc haønh dieät, vaø caùc haønh nôi ñaïo coù khaû naêng ñoaïn. Hoûi: Vì sao loaïi trí duyeân caùc haønh vaø moät phaàn phaùp voâ laäu thuoäc coõi Saéc-Voâ saéc? Ñaùp: Vì loaïi trí duyeân caùc haønh thuoäc coõi Saéc -Voâ saéc, caùc haønh taïo nhaân, caùc haønh dieät, caùc haønh nôi ñaïo coù khaû naêng ñoaïn. Hoûi: Vì sao tha taâm trí duyeân söï hoøa hôïp hieän tieàn theo taâm sôû cuûa ngöôøi khaùc ôû coõi Duïc - coõi Saéc vaø moät phaàn taâm-taâm sôû voâ laäu cuûa ngöôøi khaùc ôû coõi Duïc-Saéc? Ñaùp: Vì tha taâm trí nhaän bieát söï hoøa hôïp hieän tieàn theo taâm-taâm

SOÁ 1542 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA PHAÅM LOAÏI TUÙC - Quyeån 1 252

sôû cuûa ngöôøi khaùc vaø moät phaàn taâm-taâm sôû voâ laäu cuûa ngöôøi khaùc thuoäc coõi Duïc - coõi Saéc. Hoûi: Vì sao theá tuïc trí duyeân taát caû phaùp? Ñaùp: Theá tuïc trí bieát taát caû phaùp vì nhö lyù ñaõ daãn phaùt, hoaëc khoâng nhö lyù ñaõ daãn phaùt, hoaëc khoâng phaûi nhö lyù, khoâng phaûi khoâng nhö lyù ñaõ daãn phaùt. Hoûi: Vì sao khoå trí duyeân naêm thuû uaån? Ñaùp: Khoå trí nhaän bieát naêm thuû uaån laø voâ thöôøng-khoå-khoâng-voâ ngaõ. Hoûi: Vì sao taäp trí duyeân nhaân höõu laäu? Ñaùp: Taäp trí nhaän bieát nhaân höõu laäu töø ñoù phaùt sinh duyeân. Hoûi: Vì sao dieät trí duyeân traïch dieät? Ñaùp: Dieät trí nhaän bieát veà traïch dieät, laø dieät töø, laø tónh laëng, laø söï xa lìa maàu nhieäm. Hoûi: Vì sao ñaïo

trí duyeân phaùp hoïc - voâ hoïc? Ñaùp: Ñaïo trí nhaän bieát phaùp hoïc - voâ hoïc laø ñaïo nhö haønh xuaát ly. Hoûi: Vì sao taän trí duyeân taát caû phaùp höõu vi vaø traïch dieät? Ñaùp: Taän trí töï bieát khaép: Ta ñaõ bieát khoå, ta ñaõ ñoaïn taäp, ta ñaõ chöùng dieät vaø ta ñaõ tu ñaïo. Hoûi: Vì sao voâ sinh trí duyeân taát caû phaùp höõu vi vaø traïch dieät? Ñaùp: Voâ sinh trí töï bieát khaép: Ta ñaõ bieát khoå, seõ khoâng coøn bieát nöõa. Ta ñaõ ñoaïn taäp, khoâng coøn ñoaïn taäp nöõa. Ta ñaõ chöùng dieät, khoâng coøn chöùng dieät nöõa. Ta ñaõ tu ñaïo, khoâng coøn tu ñaïo nöõa. Hoûi: Phaùp trí coù bao nhieâu trí toaøn phaàn vaø trí phaàn ít? Ñaùp: Phaùp trí laø phaùp trí toaøn phaàn vaø baûy trí phaàn ít laø tha taâm trí-khoå trí-taäp trí-dieät trí-ñaïo trí-taän trí-voâ sinh trí. Hoûi: Loaïi trí coù bao nhieâu trí toaøn phaàn vaø bao nhieâu trí phaàn ít? Ñaùp: Loaïi trí laø loaïi trí toaøn phaàn vaø baûy trí phaàn ít, ñoù laø tha taâm trí-khoå trí-taäp trí-dieät trí-ñaïo trí-taän trí-voâ sinh trí. Hoûi: Tha taâm trí coù bao nhieâu trí toaøn phaàn vaø bao nhieâu trí phaàn ít? Ñaùp: Tha taâm trí laø tha taâm trí toaøn phaàn vaø boán trí phaàn ít, ñoù laø phaùp trí-loaïi trí-theá tuïc trí vaø ñaïo trí. Hoûi: Theá tuïc trí coù bao nhieâu trí toaøn phaàn vaø bao nhieâu trí phaàn ít? Ñaùp: Theá tuïc trí laø theá tuïc trí toaøn phaàn vaø moät trí phaàn ít, ñoù laø tha taâm trí.

Hoûi: Khoå trí coù bao nhieâu trí toaøn phaàn vaø bao nhieâu trí phaàn ít? Ñaùp: Khoå trí laø khoå trí toaøn phaàn vaø boán trí phaàn ít, ñoù laø phaùp trí- loaïi trí - taän trí vaø voâ sinh trí. Taäp trí, dieät trí neân bieát cuõng nhö theá. Hoûi: Ñaïo trí coù bao nhieâu trí toaøn phaàn vaø bao nhieâu trí phaàn ít? Ñaùp: Ñaïo trí laø ñaïo trí toaøn phaàn vaø naêm trí phaàn ít, ñoù laø phaùp trí - loaïi trí - tha taâm trí - taän trí vaø voâ sinh trí. Hoûi: Taän trí coù bao nhieâu trí toaøn phaàn vaø bao nhieâu trí phaàn ít? Ñaùp: Taän trí laø taän trí toaøn phaàn vaø saùu trí phaàn ít, ñoù laø phaùp trí - loaïi trí - khoå trí - taäp trí - dieät trí - ñaïo trí. Voâ sinh trí cuõng theá. Hoûi: Vì sao phaùp trí laø phaùp trí toaøn phaàn? Ñaùp: Phaùp trí nhaän bieát caùc haønh thuoäc coõi Duïc, caùc haønh taïo nhaân, caùc haønh dieät, caùc haønh coù khaû naêng ñoaïn ñaïo. Hoûi: Taïi sao phaùp trí laø phaàn ít cuûa tha taâm trí? Ñaùp: Vì phaùp trí nhaän bieát taâm-taâm sôû voâ laäu cuûa keû khaùc trong caùc haønh nôi ñaïo coù khaû naêng ñoaïn thuoäc coõi Duïc. Hoûi: Taïi sao phaùp trí laø phaàn ít cuûa khoå trí? Ñaùp: Vì phaùp trí nhaän bieát naêm thuû uaån thuoäc coõi Duïc laø voâ thöôøng, laø khoå, laø khoâng, laø voâ ngaõ. Hoûi: Taïi sao phaùp trí laø phaàn ít cuûa taäp trí? Ñaùp: Vì phaùp trí nhaän bieát nhaân cuûa caùc haønh thuoäc coõi Duïc, laø nhaân taäp sinh duyeân. Hoûi: Taïi sao phaùp trí laø phaàn ít cuûa dieät trí? Ñaùp: Vì phaùp trí nhaän bieát caùc haønh dieät thuoäc coõi Duïc, laø dieät- tónh-dieäu-ly. Hoûi: Taïi sao phaùp trí laø phaàn ít cuûa ñaïo trí? Ñaùp: Vì phaùp trí bieát phöông phaùp coù khaû naêng ñoaïn caùc haønh thuoäc coõi Duïc, laø ñaïo - nhö - haønh - xuaát. Hoûi: Taïi sao phaùp trí laø phaàn ít cuûa taän trí? Ñaùp: Vì phaùp trí töï bieát khaép: Ta ñaõ bieát roõ caùc haønh khoå ôû coõi Duïc. Ta ñaõ döùt caùc haønh taäp ôû coõi Duïc. Ta ñaõ chöùng caùc haønh dieät ôû coõi Duïc. Ta ñaõ tu caùc haønh ñaïo coù theå ñoaïn tröø ôû coõi Duïc. Hoûi: Vì sao phaùp trí laø phaàn ít cuûa voâ sinh trí? Ñaùp: Vì phaùp trí töï bieát

khaép taát caû: Ta bieát roõ caùc haønh khoå ôû coõi Duïc maø khoâng phaûi bieát nöõa. Ta ñaõ ñoaïn döùt caùc haønh taäp ôû coõi Duïc maø khoâng phaûi ñoaïn nöõa. Ta ñaõ chöùng caùc haønh dieät ôû coõi Duïc maø khoâng phaûi chöùng nöõa. Ta ñaõ tu caùc haønh ñaïo coù theå ñoaïn tröø ôû coõi Duïc maø

khoâng phaûi tu nöõa. Hoûi: Vì sao loaïi trí laø loaïi trí toaøn phaàn? Ñaùp: Loaïi trí naøy bieát roõ caùc haønh thuoäc coõi Saéc vaø Voâ saéc, caùc haønh taïo nhaân, caùc haønh dieät, caùc haønh coù khaû naêng ñoaïn ñaïo. Hoûi: Vì sao loaïi trí laø phaàn ít cuûa tha taâm trí? Ñaùp: Thuoäc coõi Saéc vaø Voâ saéc, loaïi trí naøy ôû trong caùc haønh nôi ñaïo coù khaû naêng ñoaïn bieát roõ taâm-taâm sôû voâ laäu cuûa ngöôøi khaùc. Hoûi: Vì sao loaïi trí laø phaàn ít cuûa khoå trí? Ñaùp: Thuoäc coõi Saéc vaø Voâ saéc, loaïi trí naøy bieát roõ naêm thuû uaån laø voâ thöôøng-khoå-khoâng-voâ ngaõ. Hoûi: Vì sao loaïi trí laø phaàn ít cuûa taäp trí? Ñaùp: Thuoäc coõi Saéc vaø Voâ saéc, loaïi trí naøy bieát roõ nhaân cuûa caùc haønh laø nhaân - taäp - sinh - duyeân. Hoûi: Vì sao loaïi trí laø phaàn ít cuûa dieät trí? Ñaùp: Thuoäc coõi Saéc vaø Voâ saéc, loaïi trí naøy bieát roõ caùc haønh dieät, laø dieät-tónh-dieäu-ly. Hoûi: Vì sao loaïi trí laø phaàn ít cuûa ñaïo trí? Ñaùp: Thuoäc coõi Saéc vaø Voâ saéc, loaïi trí naøy bieát roõ phöông phaùp coù khaû naêng ñoaïn caùc haønh laø ñaïo, nhö, haønh - xuaát. Hoûi: Vì sao loaïi trí laø phaàn ít cuûa taän trí? Ñaùp: Vì loaïi trí naøy töï hieåu bieát khaép: Ta thuoäc coõi Saéc vaø Voâ saéc, ñaõ bieát roõ caùc haønh khoå. Ta ñaõ ñoaïn caùc haønh taäp. Ta ñaõ chöùng caùc haønh dieät vaø ta ñaõ tu caùc haønh ñaïo. Hoûi: Vì sao loaïi trí laø phaàn ít cuûa voâ sinh trí? Ñaùp: Vì loaïi trí naøy töï hieåu bieát khaép: Ta ôû coõi Saéc vaø Voâ saéc, ñaõ bieát caùc haønh khoå maø khoâng phaûi tìm bieát nöõa. Ta ñaõ chöùng caùc haønh dieät maø khoâng phaûi chöùng nöõa. Ta ñaõ tu caùc haønh ñaïo coù theå ñoaïn tröø maø khoâng phaûi tu nöõa. Hoûi: Vì sao tha taâm trí laø tha taâm trí toaøn phaàn? Ñaùp: ÔÛ coõi Duïc vaø Saéc, tha taâm trí naøy nhaän bieát roõ söï hoøa hôïp ngay trong hieän taïi veà taâm taâm sôû cuûa ngöôøi khaùc vaø phaàn taâm taâm sôû voâ laäu cuûa ngöôøi khaùc. Hoûi: Vì sao tha taâm trí laø phaàn ít cuûa phaùp trí? Ñaùp: Thuoäc coõi Duïc, tha taâm trí naøy ôû trong caùc haønh coù khaû naêng ñoaïn ñaïo bieát roõ taâm vaø taâm sôû voâ laäu cuûa ngöôøi khaùc. Hoûi: Vì sao tha taâm trí laø phaàn ít cuûa loaïi trí? Ñaùp: ÔÛ coõi Saéc -Voâ saéc, tha taâm trí naøy nhaän bieát taâm-taâm sôû voâ laäu cuûa ngöôøi khaùc trong caùc haønh nôi ñaïo coù theå ñoaïn.

Hoûi: Vì sao tha taâm trí laø phaàn ít cuûa theá tuïc trí? Ñaùp: Vì tha taâm trí naøy nhaän bieát ñöôïc taâm vaø taâm sôû höõu laäu cuûa ngöôøi khaùc. Hoûi: Vì sao tha taâm trí laø phaàn ít cuûa ñaïo trí? Ñaùp: Vì ôû trong Thaùnh ñaïo, tha taâm trí naøy bieát roõ taâm vaø taâm sôû voâ laäu cuûa ngöôøi khaùc. Hoûi: Vì sao theá tuïc trí laø theá tuïc trí toaøn phaàn? Ñaùp: Vì theá tuïc trí bieát roõ taát caû caùc phaùp vôùi caùc ñieàu ñaõ daãn giaûi hoaëc laø ñuùng lyù hoaëc laø khoâng ñuùng lyù, hoaëc khoâng phaûi ñuùng lyù hay khoâng phaûi khoâng ñuùng lyù. Hoûi: Vì sao theá tuïc trí

laø phaàn ít cuûa tha taâm trí? Ñaùp: Vì theá tuïc trí bieát roõ caùc taâm vaø taâm sôû höõu laäu cuûa ngöôøi khaùc. Hoûi: Vì sao khoå trí laø khoå trí toaøn phaàn? Ñaùp: Vì khoå trí bieát roõ naêm thuû uaån laø voâ thöôøng - khoå - khoâng - voâ ngaõ. Hoûi: Vì sao khoå trí laø phaàn ít cuûa phaùp trí? Ñaùp: Thuoäc coõi Duïc, khoå trí bieát roõ naêm thuû uaån laø voâ thöôøng - khoå - khoâng - voâ ngaõ. Hoûi: Vì sao khoå trí laø phaàn ít cuûa loaïi trí? Ñaùp: Thuoäc coõi Saéc vaø Voâ saéc, khoå trí naøy bieát roõ naêm thuû uaån laø voâ thöôøng - khoå - khoâng - voâ ngaõ. Hoûi: Vì sao khoå trí laø phaàn ít cuûa taän trí? Ñaùp: Vì khoå trí naøy töï nhaän bieát taát caû: Ta nhaän bieát caùc khoå. Hoûi: Vì sao khoå trí laø phaàn ít cuûa voâ sinh trí? Ñaùp: Vì khoå trí naøy töï nhaän bieát khaép: Ta bieát roõ caùc khoå maø khoâng phaûi bieát nöõa. Hoûi: Vì sao taäp trí laø taäp trí toaøn phaàn? Ñaùp: Vì taäp trí naøy bieát roõ caùc nhaân höõu laäu laø nhaân - taäp - sinh - duyeân. Hoûi: Vì sao taäp trí laø phaàn ít cuûa phaùp trí? Ñaùp: Vì taäp trí nhaän bieát nhaân cuûa caùc haønh thuoäc coõi Duïc laø nhaân- taäp- sinh- duyeân. Hoûi: Vì sao taäp trí laø phaàn ít cuûa loaïi trí? Ñaùp: ÔÛ coõi Saéc vaø Voâ saéc, taäp trí naøy hieåu roõ caùc haønh nhaân, laø nhaân - taäp - sinh - duyeân. Hoûi: Vì sao taäp trí laø phaàn ít cuûa taän trí? Ñaùp: Vì trí naøy töï nhaän bieát khaép: Ta ñaõ ñoaïn döùt caùc taäp.

Hoûi: Vì sao taäp trí laø phaàn ít cuûa voâ sinh trí? Ñaùp: Vì taäp trí naøy töï nhaän bieát khaép: Ta ñaõ ñoaïn döùt caùc taäp maø khoâng phaûi ñoaïn tröø nöõa. Hoûi: Vì sao dieät trí laø dieät trí toaøn phaàn? Ñaùp: Dieät trí naøy bieát roõ traïch dieät laø dieät-tónh-dieäu-ly. Hoûi: Vì sao dieät trí laø phaàn ít cuûa phaùp trí? Ñaùp: Trong coõi Duïc, dieät trí naøy bieát roõ caùc haønh dieät laø dieät-tónh- dieäu-ly. Hoûi: Vì sao dieät trí laø phaàn ít cuûa loaïi trí? Ñaùp: ÔÛ coõi Saéc vaø Voâ saéc, dieät trí naøy bieát roõ caùc haønh dieät laø dieät-tónh-dieäu-ly. Hoûi: Vì sao dieät trí laø phaàn ít cuûa taän trí? Ñaùp: Vì dieät trí naøy töï nhaän bieát khaép: Ta ñaõ chöùng ñöôïc dieät. Hoûi: Vì sao dieät trí laø phaàn ít cuûa voâ sinh trí? Ñaùp: Dieät trí töï nhaän bieát khaép: Ta ñaõ chöùng ñöôïc dieät maø khoâng phaûi chöùng nöõa.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.